

עין משפט
נר מצוה

יג א מיי פֿיג מהלכות ספול סמוקדשין הלכה א:
יד ב מיי פֿיז שם הלכה א:
יז ג מיי פֿיז מהלכות מעשה הקרנות הלכה א [פֿיג מהלכות ספסרי'מ הלכה ה]:

ד פֿיג מהלכות ספסרי'מ הלכה ד:
ה מיי פֿיז מהל' מעה"ק הלויג ופֿיג מהל' ספסרי'מ הלכה ו:

יז ו מיי פֿיז מהלכות מעשה הקרנות הלכה ו:
יח ז מיי שם הלכה ז:

תורה אור השלם
1. ויראו את אליהו ישראל ותחת רגליו במעשה לבנת הספיר וכעצם השמים שבות כו, י לטורה:
2. כל אשר יגע בכשרה יקדש ואשר יזה מוקדה על הכהן אשר יזה יקדח תבסב במקום קדש:
ויקרא ו, כ

מוסף רש"י
אפליגה דמזבח. נגד אלמנע גובה קרוי וינשא סו: סידורא. מנתוס על להרים שחא בחצי היס (סו סו): ויון דשנא הולות הוה המזח, לא אפשר לנאמנע שלא יחא מןן לא למעלל ואלא למעט: אגבילוייה. על גג, ומאל לטון טהור: על שם שמתה ומהנה הקטנות ששפך עליו בנדר ותומיו אלן ואלן ומה על מקום הגילוי: כדכתיב ויטעל בשמים לטהר, כמו לטהר (סו סו): אשור יזה כתיב, לנאמנע אבר יזה מדיט טעמיה לטות, דעיינן לא נעשית מלכות, הווא הוה כשיתו מעמנו על הכהן קודס וזיקה: או בשעת זריקה טעון כיסוס, ולא שכבר היה, דללאר הווא אף היתר טעון כיסוס, דמלאר שמוק צין וקרו שער צין וקרו פסול, צין שער כיסוס (שעריה ה) שירי הדם, על חטאות טעונות שפיכה ליסוד (קטן קי):

שיטת מקובצת
כאי לאו אפליגה דמזבח, ספרי כנגד כו, וקשה כיון דלטי מחזין הויט כמנגלח, לכן נראה לר' חייס כסן דפרזין משוס שכבר נתן ד' מנות על ד' קריתות למעלה ואחרי: נתון שבת על חצי המזבח והיטו למטה, ומשני לא אטיהר, ריז על גילוייה והכל היה למעלה על הקרנות ועל גג מזבח, וקרי ליה טהור על שפתי טטהור ומפיטו חתלה השתן שפתי: חא בני ר' נחמיה אהרן והשתא מילא דלראי ליסוד טעון כיסוס ומי'מן מן קתין אף טעון כיסוס אפי' נגד מזבח, וקרי ליה טהור על אכל שירים צין מלכות נעשית עד לטעמיה ליסוד (שעריה):
תורה'מ הגהה'הא בני ר' נחמיה אהרן אירש הקונטרס כו, יג פסל, ונתקנה דקדושתו היא לאסוקי מדרב ספרי, אלא אלא כלימר לא איירי בעממא דיקר דהא מני ר' נחמיה היא כלימר דמחייב בחון בשירים והיה נמי בני' מתנות שזכרנו שטעון כסוס, אכל לרבנן דלא מחייב בשירים משום חון היה נמי דלטי טעון כסוס בני' מתנות ולא תפסות מעיז לרבנן, ולא טורח דלרי' הילי' אלא, ועוד דבסמון מייזי למתניה (לרב) [רבנן] פפא דקאמרי לא שהיא ולא מפגלא כסוס, ועוד דלכוס ריהטא תשמע דשמייה הוא לרב ספרי, לכן נראה דשמייה הוא ודין הא מני ר' נחמיה הוא וכי הכי דלשכתן כיסוס כו: בא"ד ובוהלי אלא כי תניא ההוא ברבסיי הפנימיים ודורו רבוי, לייב פרי כי מילא היה בדמים הפנימים ולעולם אימא לן בשירים ומתאן דלאר לקמן שירים הפנימים מעבדין הלכן שמיז לפנין ולענין מון ולענין כיסוס אכל לעולם לא אישטעא ליה כרב פפא דמים החלוטין:

לח:

וּלִיתַּנְיִיָּה גְבִי קוּלִי בֵּית שְׁמַאי, פֿי רש"י בן דסדר דשמי מתנות מפגלות ולא אחת דאין מפגלים בחצי מתיר בן ווא"ת אימא מפגלות היינו באחת מהן ולצית הלל בראשונה דווקא ולכולהו מפגלין בחצי מתיר וא"כ בן אף צפיגול יזמינן דהוי חומרלא לב"ש אס נתן ראשונה כמיקנה ושניה חוץ לזמנה הוי פיגול ולצ"ה אינו פיגול כדאמר במתני' וז"ל בן מדקאמרי בן בית הלל ראשונה מפגלת מכלל לבז"ש לא מפגלא דהוה ליה למימר בראשונה ולא בשניה ותו י"ל דומיא דמתירות דהיינו דשמיהן דווקא הוי מפגלות וה"ר יצחק כתב בן דכן מוכח בתוספתא בזהדי א"ר אלעזר בן יעקב דבר בן זה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל שמי מתנות שזכרנו מכשירות ומפגלות כיצד אחת שלא בזמנה ונשפך הדם פסול ואין זו כרת דברי ז"ש וזית הלל אומרים פיגול ויש זו כרת אלמא באחת אין זו פיגול לבז"ש ומשמע משום דנשפך הדם ולא קרבו כל מתיריו אכל אס לא נשפך הדם ונתן השניה כמיקנה הוי פיגול דמפגלי' בחצי מתיר ולא כפי' רש"י ולצית הלל פיגול דקרבו כל מתיריו או שמה אפי' לא נשפך ונתן השני' כמיקנה נמי אינו פיגול לבז"ש דאין מפגלין בחצי מתיר ונשפך דקתי משום בית הלל אשמועינן דהיינו קרבו כל מתיריו השתא ה' ממנה נשפך צין סברי א' בית שמאי מפגלין בחצי מתיר הוו לקולא אכתי ב' קשיא לי למא תיכר כי איתשיל בשניה הוי איתשל אפי' כי איתשיל צפיגול הוי בית שמאי לחומרם היכא דלא נשפך ונתן ראשונה כמיקנה והשניה צפיגול דמפגלין בחצי מתיר וליכא בן למימר דנשפך דווקא הוי מקולי בז"ש דלמא ליה למימר צעדות קולא דנשפך כיון דכלא נשפך הוי חומרלא ויש לומר דאי גוונא אינו

שנוי לא במשנה ולא בצרייתא צפירוס אכל לישנא דצרייתא בנשפך הוי לקולא לצית שמאי לכך פריך ליתני' צעדות:
הגה"ה **הא** **בני** **רבי** **נחמיה** **היא** **דאמר** **שירים**, ולפירוש בן הקונטרס שזכרם סיעמא דרב פפא קשה דהוה ליה למימר אלא ולכוס ריהטא שניורא הוא אליבא דרב פפא והיינו טעמא דכיון דלשכתן לרבי נחמיה דטעון כיצוס היכא דחייב בחון לרב א' פפא נמי כיון דחייב בחון צג' מתנות שזכרנו הוא הדין דטעון כיצוס דכיצוס וחיוז א' חון חדא מילתא היא דששטעט שכל זה לא הוצרך ראייה א' ופריך אימר דשמעת ליה לר' נחמיה לענין העלאה כו' לענין כיצוס מי שמעת ליה ואס כן לא דייקינן הא מן הראוי ליסוד והוא הדין דלא תידוק הא מן הראוי לקרן ומשני אין והתניא כו' וכולה סוגיא לקיומי סיעמא דרב פפא עד לבסוף דמשני אלא כי תניא היא בדמים הפנימיים דנדחו דצביו (תוספות) ומיהו א' כל זה אמר רב פפא לקיים דצביו בחטאות ב' הפנימייות ולהכי מחשבה מועלת צהן ומיירי צשירים כדמשמע לישנא דצרייתא ב' דנשפכים ליסוד ולא צשלש מתנות דכיון דאיירי בפנימייות כך שזה כמו מתנה ראשונה כיון דכל ארבע מעבדות לכולי עלמא ולא הוי קרי להו נשפצין ליסוד וצסיפא לא מזי לפלוגי בדמים החלוטין דרבי נחמיה היא דחייב צשיריהם בחון ואס כן לא מצי למימי תלתא פטור:

הגה"ה **ויש** **מפרש** **הא** **מני** **רבי** **נחמיה** **היא** **כו**, ואתיא סיפא דהא מן הראוי ליסוד כמו רבי נחמיה ורישא דהא מן הראוי לקרן כרבנן ואשכתן כי האי גוונא צפ' שמי הלחם [נמחות א: ה'] דלמא א' ואפיייתו צפנים אלמא תנור מקדש ואין דוחות את השבת איפסלי להו צלינה וכן צרייתא דריש טבול יוס (לקמן דף ק:) דיוס שמועה כיוס קצורה וכו', ושקיל וטרי עד אלא כי תניא היא צשלש מתנות שזכרנו וגרס ב' אלא בצספרים מדוייקים והוי סיעמא דרב פפא מהך בצרייתא ולא מקמייתא ולפי שיטה זו יש ליישב כולה סוגיא ובקונטרס פירש כולה שמעתא צערי':

הגה"ה **ויש** **מפרש** **הא** **מני** **רבי** **נחמיה** **היא** **כו**, ואתיא סיפא דהא מן הראוי ליסוד כמו רבי נחמיה ורישא דהא מן הראוי לקרן כרבנן ואשכתן כי האי גוונא צפ' שמי הלחם [נמחות א: ה'] דלמא א' ואפיייתו צפנים אלמא תנור מקדש ואין דוחות את השבת איפסלי להו צלינה וכן צרייתא דריש טבול יוס (לקמן דף ק:) דיוס שמועה כיוס קצורה וכו', ושקיל וטרי עד אלא כי תניא היא צשלש מתנות שזכרנו וגרס ב' אלא בצספרים מדוייקים והוי סיעמא דרב פפא מהך בצרייתא ולא מקמייתא ולפי שיטה זו יש ליישב כולה סוגיא ובקונטרס פירש כולה שמעתא צערי':

לא איירא טעמא דידך דהא ב' רבי נחמיה היא דאפילו צשירים בחון חייב אלמא דס ב' קחשצי להו: מידי דהוי אאיצרים.

בית שמאי פרק רביעי זבחים

מאי **לאו** **אפליגיה** **דמוצח**, כנגד חצי גוצהו ואי אפשר לנאמנע שלא יהא מקלחם למעלה ומקלחם למטה: **טיהרא**, להרים ה': **לא** **אגילוויי** **דמוצח**, על ה' גגו של מזבח שהיה מטהרו מחילה מדשן שעליו ומגלה את גגו על ה' שמתהרו ומייפסו קרי ליה טהרו כדכתיב וטהרו ה' והא **אינא** **שירים**, שנשפכים ליסוד ועיקר המתנות למעלה: **שירים** **לא** **מעבדי**, כפרה ואנן צדמים המעבדים קאמרינן דלא מזינו חציין למעלה וחציין למטה: **דאינא** **למ"ד** **מעבדי**, לקמן בלויזו מקומן (דף גכ) ועיקר המתנות צקרנות הפנימי דהיינו למעלה והשירים ציסוד מזבח החיון דהיינו למטה: **בחד** **מקוס**, צמוצח אחד: **שפי** **מסנות** **שזכרנו** **מסירות**,

כל זמן שלא ניתן ה' שמים לא הותרו צימורין להקטירה ולא הצביר לאליה: **ומפגלות**, אס נתן שמייהן צמחשבת פיגול אכל אחת צשמיקה ואחת צמחשבה לא פיגול שאין מפגלין בחצי מתיר: **לפנייה**, להך פלוגמא צעדיית גבי קולי בית שמאי שכולן נסדרו צמשנת עדיות והא נמי קולי ז"ש הוא דלצ"ש לא פיגול אלא אס כן חישב צשמיקה ולצית הלל פיגול באחת מהן: **כי** **איפשי**, משנה ה' צצית המדרש מחילה ומחלקו עליה בית שמאי וצ"ה: **לפסיוא** **איפשי**, לענין היתר השער והאימורין נשאלה שעמד השואל ושאל נתן מתנה אחת צחטאת ונשפך הדם הותרו האימורין והשער או לא הותרו עמדת בית שמאי ופסלו עמדת צ"ה והכשירו דהוי להו צ"ש א' חומרם ומינה גמרינן דכיון דאינה מתרת לצדה אינה מפגלת: **אמר** **רבי** **יוחנן** **שלא** **מפגלות** **אחרות** **אין** **צזאת** **נפסלו** **ואע"פ** **שאין** **מעבדים** **ולאו** **זריקה** **גמורה** **היא** **מיהו** **דס** **נפסל** **צשקיעת** **החמה** **דלקמן** (דף נג) ואין מעלין ה' לגבי מזבח לכתחילה: **צזאוס** **לאחר** **מיסא**, אס נתן מתנה ראשונה ומתו צעליה כצר כפר בראשונה ואין שם חטאת גמורה על הדם עוד לפסול משום חטאת שמתו צעליה: **יש** **מון** **נפחלוס**, יש מדברים צצמורת דמים שהשלש מתנות כמתנה ראשונה א' ויש דברים שהן צצורת שירי הדם: **חוץ**, הוורק אותן צחון חייב שהרי ראויים לפנים צצורת זריקה גמורה, ואסור ליתנן צלילה דנפסלו מלורוק והא זריקה היא, וזר חייב עליהן מימה צפנים, וטעונות כלי שרת ומתנה א' א' אלצע, וכיצוס אס ניתו מדם החטאת על הצגד לאחר שנתן צצמתה א' אחת טעון כיצוס כדכתיב ואשר יזה מדמה וגו' כאליו ניתו קודס לכן ד' אכל אס נתן כל מתנותיה ואח"כ ניתו מן השירים אין טעון כיצוס כדאמרינן צשמעמין אשר יזה פרט לזה שכבר הוזה: **שירים**, חטאת שקציבל דמה צצריצע כוסות וממן מתנה אחת מכל ב' אחד כולן נעשו שירים לישפך ליסוד אף הג' כוסות ב' שירים שלהן כמו הראשונים א':

נפחלוס, כמתנה הראשונה: **מיסא**, צזאת לאחר מימה כדאמר לעיל: **לא** **שלא**, צצר שכבר הותר: **ולא** **מפגלא**, אס נתן הראשונה צשמיקה והשלוש צצמחשבה לא פיגול וכשר דלתנן צצמתני' [לעיל ה:]: **ולא** **עיינא**, אין להם תורת פסול כניסת פנים שאס נתן מתנה אחת צחון והכנים השאר להיכל לא נפסל א' משום חטאת שנכנס דמה לפנים כדתיב לכפר בקודש (ויקרא ו) צבראי לכפרה הכתוב מדבר: **כסופן**, כשירים א': **מנא** **אמינא** **לה**, דטעונה כיצוס: **ניחו** **מן** **הזואר** **על** **הצגד** **אין** **טעון** **כיצוס**, כדאמרינן צפרק דס חטאת (לקמן דף קג), אשר יזה צבראי להזאה יאל זה שלא נתקבל כצלי: **מן** **הסדר**, משנגעו צקדן המוצח ניתו על הצגד: **אין** **מן** **היסוד**, משנשפכו שירים ליסוד ניתו מן היסוד לצגד: **אין** **טעון** **כיצוס**, כדאמרינן אשר יזה פרט לזה שכבר הוזה: **הא** **מן** **הראוי** **לקרן**, כל דהו ואפילו שלש מתנות שזכרנו טעון כיצוס: **הא** **מן** **הראוי** **ליסוד**, כגון שירי הדם הראויין לישפך ליסוד: **טעון** **כיצוס**, צצמיה: **הא** **מני** **ר'** **נחמיה** **היא** **ב'** **כו**, הא מילתא הש"ס קאמר לה ומסקנא דקושיין היא לאפוקי מדרב פפא כלומר מהא נמי טעון כיצוס: **שירי** **הדם**, אף של חטאות החלוטות שהקריבן דלאו דמים ניתוה המעלין ב' צחון חייב משום דחוו לפנים:
[והתניא]

מסורת הש"ס

א) יומא טו, נט, ג, תר' פיז' הי"ד, א, וינשא פ מולין נג: קס. צכורות ל: עפרין ס: יריש פאה פיז' ה"ב, יומא פי"ח ה"ב, כתרבות פי"ח ה"א, ד) לקמן נג, ס) [שם מעלה ה', ה) לקמן לט. קיא, קיב, ה) לקמן פא:

הגהות הב"ח
(ה) גב' טהר טיהרא והוי פליגה דיומא: (ו) רש"י ד"ה כי איתשל משנה זו צצמתי': (ז) ד"ה להזימול וכו' לחומרא: (ח) ד"ה מון הוורק וכו' ומתנת קרן ואצבע כיבוס:

שינויי נוסחאות

א) צ"ל למ"ד (ש"ס):
ב) בתחלתן ויש מון כסופן איתשל משנה זו צצמתי':
ג) רבי' בביר' ובשני' דדי דרפי' (ש"ס):
ד) מן היסוד נמי מן היסוד הוא דאינו טעון כיבוס כל"ל (ש"ס):
ד) צהרים דהוא חצי היום כל"ל (ש"ס):
ה) על גילוי גגו (ש"ס):
ו) ועל שם שמתהרו (ש"ס):
ז) וטהרו נמחק, וז"ל לטהור (ש"ס):
ח) צ"ל נתן (ש"ס):
ט) צ"ל אחרונות (ש"ס):
י) צ"ל משלך (ש"ס):
יא) יאל כאן הס'ד ומס'ד:
יב) ויש מון כסופו ויש דברים כו' (גמיון):
יג) ונכסי' הגי' ויש מדברים, ומלעיל:
יד) צ"ל ומתנת אצבע (שסכ"י):
טו) צ"ל מתנה (ש"ס):
טז) צכ"ס סוף שריי אף שלש מתנות האחרונות ראיות להזיה ואשר יזה קרינא בהו:
טז) גנלין מדפס דל"ל מאחר, וז"ב:
טז) כוסות של שלש מתנות אחרונות יש לזן שיריים כמו הראשונים כל"ל (ש"ס):
יז) דצ"ו רפי'ע ופי"ח הראשונה (וכ"ה צ"ק ורל"ט):
יח) צ"ל דיוק כשיריים (ש"ס):
יח) דיא, כולה הא מילתא כו' כל"ל (ש"ס):
כ) צ"ל דהא מני (ש"ס):
כא) דאס גמור (ש"ס):
כב) צ"ל והמקינן (ש"ס):
כג) מינות פיי רש"י, חוספת מהרש"ק:
כד) צ"מ' סוף וי"ה סברי דקמייתא חשיבא שפיר מתור שלם:
כה) דהוי ב"ש נמי למתנות דלכ"ש ב' מתנות מפגלות או דו או זו ולכ"ה כו' (ש"ס):
כו) צ"ל וציל (ד"י):
כז) מדקאמרי ב"ה אחת שזכרנו מפגלת דהיינו ראשונה מכלל דלכ"ש אותה אחת לא מפגלא דאל"כ הו"ל למימר אין מחיר ומפגל אלא ראשונה כו' (ש"ס):
ג) צ"ק מדרל' קאמרי ב"ה ראשונה למתנות מכלל דלכ"ש לא מפגלא דא"כ הו"ל למימר כו' [בח' מינות כרב בן מוכח, הנהה מדרש"ק, וטוס ש"מ וה"ר יצחק מצא בתוספתא דהרי"ם כגון ס'א דרב אהרן מקולי (שכ"י, וי"ה בתוספתא):
ל) צ"ל והשתא (ש"ס):
ל) צ"ל אפילו סברי, וגו' ש"מ מן סברי ב"ש וכו' בין לא סברי הוו וכו':
לב) צ"ל ואכתי (צ"ס):
לג) חוספס שלפנטי הוא עי"פ רש"י, וצ"ק הגיה עפי' ד"י ולימא דנשפך כו' ולמה ליה למימר כו':
לד) צ"ל לפירוש (כ"י):
לה) לרבנן נמי כל"ל, ומינות לרב פפא נמחק (ש"ס):
לז) גי' צ"ק והיובב חרין וטעון כיבוס דחדא היא מילתא דרשיטא היא ועל זה כו':
לו) צ"מ' סוף דמהיא לא פליגי רבנן עליה דר' נחמיה:
לז) ומיהו ג"ל דגם זה אמר כל"ל (ש"ס):
ועי' פי"מ ח"ג וטריק' צצורור דבני המוס':
מ) מינות בחטאות הפנימיות נמחק (צ"ס):
ונצ"מ גורס בדמים הפנימיים:
מ) דבריייתא טעונין יסוד כל"ל (ש"ס):
מא) דרייק מדרתן ואפייתו כל"ל (שכ"י):
מב) וגרסינן (ש"ס):